

Цијена:

За Црну Гору на годину 8 круна, на по године 4 круне.

За Аустро-Угарску, Босну и Херцеговину на годину 12 кр. на по године 6 круна.

За све остале земље годишње 20 франака у злату, на по године 10 франака у злату.

Претплата се прима само у год. и полугодишњим роковима.

Поједини број 20 хелера.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ

Власник: Државна Штампарија

Излази суботом

Главни уредник: Милош Живковић

СЛУЖБЕНИ ДИО.

МИ НИКОЛА I.

по милости божјој КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

Дајемо на знање и објављујемо: Да смо на предлог Нашег Министарског Савјета, по саслушању Нашег Државног Савјета, а у смислу тачке 2. члана 221. Устава ријешили наредити и наређујемо:

ЗАКОН

ПРИВРЕМЕНОМ ПОСЛОВНОМ РЕДУ У НАРОДНОЈ СКУПШТИНИ.

ДИО ПРВИ

Долазак посланика и прегледање пуномоћија.

Члан 1.

Сви су посланици дужни бити у мјесту, које је одређено Указом Књазу Господару, да се држи Народна Скупштина, и то уочи онога дана, у који је истим Указом Народна Скупштина сазвана (чл. 42. Устава); ту остати и радити скупштинске послове све, док Скупштина не буде закључена, одложена или распуштена.

Члан 2.

На првом састанку Народне Скупштине заузме предсједничко мјесто, као привремени предсједник, по годинама најстарији члан Скупштине (чл. 61. Устава); а привремену секретарску дужност вршећи два посланика, које буде предложио привремени предсједник.

Члан 3.

Одмах ће се затим Народна Скупштина подијелити у 5 одсјека (чл. 61. Устава) и то на овакав начин:

У један ковчежић ставиће се онолико савијених листића исте боје и величине, колико има народних посланика, а на сваком листићу биће записано име по једног посланика.

Један секретар, којег буде одредио привремени предсједник, извлачиће по реду листиће за сваки одсјек по онолико, колико према броју посланика долази на одсјеке, и прочита гласно имена, која су на листићима написана. Други секретар биљежиће за сваки одсјек редом извучена имена, а кад тај посао буде свршен, предсједник или секретар коме он рече, прочитаће: који посланици у који одсјек долазе.

Члан 4.

Кад се подјела посланика на одсјеке изврши, привремени предсједник прекида сједницу, а сваки одсјек за се бира по једног члана у одбор, који ће прегледати пуномоћија посланика (чл. 61. Устава). Кад се такав одбор изабере, овај бира себи из своје средине предсједника и секретара.

Кад се сједница настави, предсједничко мјесто заузима предсједник одбора за преглед пуномоћија, а секретарску дужност врше и даље привремени секретари до избора сталног предсједништва.

Одбор за преглед посланичких пуномоћија остаје исти за цијело

вријеме трајања четворогодишње скупштинске периоде.

Члан 5.

Предсједник одбора за преглед пуномоћија посланичких позваће народне посланике, да предаду одбору своја пуномоћија.

Осим тога предаће се одбору све службене и приватне жалбе, упућене због избора, као и друга изборна акта, која се према Уставу и изборном закону имају доставити Народној Скупштини.

Члан 6.

Пошто одбор буде прегледао ова пуномоћија, именоваше једног или два извјештоца, који ће у његово име поднијети извјештај о свом раду Народној Скупштини.

Предсједник одбора сазваће затим сједницу Народне Скупштине и позвати на исту све посланике, који су одбору предали своја посланичка пуномоћија, без обзира, како је ријешење по њима одбор донио.

Члан 7.

У извјештају одбор може тражити, да се избор оснажи или унушти, или да се привремено одложи одлука о њему, док се потребна истрага не учини.

О оним изборима, за које одбор предлаже, да их Скупштина оснажи, претрес се може водити и о свима у опште рјешавати. Али, ако затраже двадесет посланика, да се који издвоји и о њему посебно претрес и ријешење донесе, то се мора учинити. При том претресу може говорити и посланик, чији се избор претреса, али без права гласа при доношењу ријешења.

Избори, за које одбор предлаже, да се униште, или да се одлука о њима одложи, док се потребна истрага учини, морају се посебно претрести и о сваком понаособ ријешење донијети. У овом претресу могу учествовати сви посланици, који су предали одбору своја пуномоћија и сви имају право рјешавања, изузевши оног, о чијом се избору понаособ рјешава.

Оспорени избори претресаће се и рјешавати, пошто се Скупштина отвори.

Члан 8.

Пошто Народна Скупштина саслуша извјештај одборов, донијеће ријешење: да се избор одобри, уништи или одложи одлука о њему, док се нужно ишљећење учини.

У случају, да се одлука о избору одложи, истрага се предузима и пошто се сврши, доноси се коначна одлука, којом се избор одобрава или ништи. Међутим дотични посланици, о чијем је избору одложена одлука, имаће право, да привремено учествују у претресима скупштинским, а неће моћи ни гласати, нити пак чинити предлоге Скупштини.

Члан 9.

Ако Народна Скупштина поништи који избор као незаконит, или се оставком или смрћу којег посланика упразни посланичко мјесто, одлучиће, да се преко Министра унутрашњих дјела изврши накнадни избор најдаље за мјесец дана од оног дана, кад је дотично посла-

ничко мјесто упражњено (чл. 59. Устава).

Тако се исто поступа, кад наступи случај, предвиђен у члану 58. Устава.

Члан 10.

Посланици изабрани накнадним избором, кад дођу у Скупштину, предају своја пуномоћија предсједнику Скупштине, који о том одмах извјештава Скупштину, а њихова пуномоћија предаје одбору, који је прегледао и пуномоћија осталих посланика у почетку скупштинске периоде, да их на први начин оцијени и прегледа.

У случају, да је који члан одбора за преглед пуномоћија отпао ма из ког узрока, одсјек, који га је био изабрао, изабраће другог на његово мјесто.

Члан 11.

Пошто се посланичка пуномоћија на прописан начин прегледају и овјере, посланици полажу ову заклетву:

„Ја Н. Н. закљичем се једињем Богом, да ћу Књазу Господару вјеран бити, да ћу Устав вјерно чувати и да ћу при мом раду у Народној Скупштини једино имати пред очима опште добро Књазу Господару и Отаџбини. Како ово испунио, онако ми Бог и овога и онога свијета помогао.“ (Члан 63. Устава).

ДИО ДРУГИ

Предсједништво Скупштине.

Члан 12.

Чим одбор буде поднио извјештај, а Скупштина овјерила довољан број посланичких пуномоћија за рјешавање (чл. 69. Устава), приступиће се избору предсједништва.

Посланици, који буду поднијели своја пуномоћија послје поднесеног одборског извјештаја, неће учествовати у избору предсједништва.

Члан 13.

Предсједништво ће се састојати: из предсједника, потпредсједника и три секретара, и њихово ће часништво трајати само за вријеме сазива, а изабраће се тајнијем гласањем (чл. 64. Устава).

Бирање овог часништва извршиће се листама у једанпут тако, да сваки посланик забиљежи на листи имена оних, за које хоће да буду изабрани, а затим исту спушта у ковчежић, из којег се листићи ваде на начин, предвиђен у чл. 3. овога закона. А биће изабрат онај, који добије апсолутну већину датих гласова.

У случају, да при првом гласању ниједан кандидат не добије апсолутну већину, онда ће се извршити ужи избор између она два, који су добили највећи број гласова. При једнакој подјели гласова ријешиће се коцком.

Члан 14.

Пошто се избор часништва сврши, предсједник Скупштине извјестиће Владу, да је Скупштина образована, а затим ће Влада извјестити предсједника, кад ће Књаз Господар отворити сједнице скупштинске (чл. 65).

Члан 15.

Дужност ће бити предсједника Скупштине: да одржава ред у Скупштини за вријеме сједница и да пази, да се закон о пословном реду, као и други закони и уредбе, који се буду односили на рад скупштински, тачно извршују; да даје ријеч пријављеним говорницима; да поставља питања Скупштини о начину, како ће се претресати и гласати о дотичном предмету; да оглашава резултат гласања и да води бригу о израђивању одлука скупштинских.

Предсједник представља Скупштину и говори у њено име.

Прима и отвара сва писма, која су на Скупштину упућена; прима и отпушта скупштинске служитеље за све вријеме скупштинског сазива.

Предсједник Скупштине не може учесовати у дебатама. Он може једино узети ријеч, да објасни смисао питања, о коме се дебата води и да позове говорнике, да се не удаљавају од питања.

Ако би предсједник зажелио, да изложи своје мишљење по дотичном питању, мора да напусти предсједничко мјесто за све вријеме, док се о томе питању буде говорило и рјешавало.

Ако се говори о каквом предмету, састављеном из више чланака, предсједник неће председавати само за вријеме претреса и рјешавања о оном чланку, о коме он говори. Узме ли пак ријеч у начелној дебати, он неће моћи председавати само, док се тај начелни претрес не заврши.

Члан 16.

Кад предсједник Скупштине напусти предсједничко мјесто с тога, што хоће да учествује у претресу, или је иначе спријечен да дође у Скупштину и председава, замијениће га потпредсједник, који у том случају има сва права предсједничка, као и дужности.

Члан 17.

У случају, да предсједник и потпредсједник буду спријечени ма из ког узрока, да врше своју дужност, Скупштина ће изабрати из своје средине предсједника и потпредсједника на начин, предвиђени у члану 13. овога закона.

Члан 18.

Дужности су секретара: да воде записнике о дневном реду и да састављају протоколе састава скупштинских; да врше прозивку посланика; да читају законске предлоге, као и све друге ствари, које треба Скупштини саопштити; да воде биљешку о начину и резултату гласања, као и одлукама скупштинским, и уопште, да врше сами канцеларијски рад, и да чувају скупштинска акта.

Један од секретара, којег буде одредио предсједник, водиће надзор над вршењем цјелокупног канцеларијског рада скупштинског.

Ако би секретари били спријечени ма којим узроком, да врше дужност, замијениће их привремено посланици, које за тај посао предсједник Скупштине одреди.

Претплата се шаље поштом, само и непосредно администрација „Гласа Црногорца“ на Цетиње, а коме је наручије, г. Петру Рамада новачу, К. Ц. агенту у Котор.

Дописи се шаљу Уредништву. Рукописи се не враћају.

За огласе плаћа се: за сваку ријеч или за број од пет пифара по 4 хелера за први пут, а за сваки даљи пут по 2 хелера.

Скупштински одсјеци и одбори

Члан 19.

Пошто буду отворене сједнице, и прије но се приступи икаквом другом послу, Народна ће се Скупштина подијелити у три одсјека, који се имају означити са бројевима од 1 до 3, а по могућности, да имају једнак број чланова.

Ова ће се подјела извршити на исти начин, на који се врши подјела на одсјеке, који бирају одбор за преглед пуномоћја (члан 3. овог закона). При овој подјели рачунају се само они посланици, чија је пуномоћја Скупштина оснажила. Посланици, пак, који доцније буду примљени, а замјењују посланике, који су били изабрати у дотичном одсјеку, заузеће њихова мјеста у том одсјеку, но ако не замјењују никога, одређује се коцком у који ће одсјек такви посланици доћи.

Члан 20.

Сваки ће одсјек изабрати себи председника и једног секретара. Председник одсјека сазива сједницу одсјека у споразуму са председником Скупштине.

Члан 21.

Одсјеци утврђују свој дневни ред према дневном реду, који је утврдила за свој рад Народна Скупштина, и воде кратак записник о свом раду. У записнику имају бити записана имена присутних чланова.

Члан 22.

Сваки ће одсјек претрести уопште све законске и друге предлоге, које му буде упутила Народна Скупштина, и овај се претрес има свршити у једној сједници.

За тим ће одсјеци изабрати из своје средине по два, или ако пропис законски, или нарочита одлука скупштинска наређује, више чланова у одбор, који ће имати да проучи дотични предлог и да о њему поднесе извјештај Скупштини.

Члан 23.

Овом избору може се приступити само ако је половина чланова одсјека присутна у сједници. У противном случају тај ће се избор одложити за први дан, у који Скупштина ради. На овој другој сједници довољно је присуство тројице чланова, да се избор изврши. Ако се у којем одсјеку ни тада избор не може извршити, дотични одбор састављен из других одсјека, отпочеће свој рад не чекајући више на одборнике из тог одсјека, а председник Скупштине извјестиће о томе Скупштину.

Председник и потпредседник Скупштине не могу бити бирати у одборе, који ће претресати законске предлоге.

Члан 24.

Одсјеци не могу узети никакав предлог у претрес, нити приступити избору одборника, који ће имати да га проуче прије, него што протече 24 часа, од како је дотични предлог наштампан раздат народним посланицима.

Члан 25.

Чим се саставе одсјеци, онда ће сваки из своје средине изабрати по једног члана, који ће скупа образовати одбор од три лица за преглед молба и жалба.

Члан 26.

Чим влада поднесе Скупштини буџет (члан 158., 159., 160. Устава) за идућу рачунску годину, сваки ће одсјек изабрати по три члана, који ће образовати буџетски (финансијски) одбор.

Овај ће одбор остати у дужности за све вријеме трајања сазива, у ком је изабрат. Осим буџета тај

ће одбор испитивати и подносити Скупштини извјештај:

1.) о законским предлозима, чије би усвајање непосредно утицало на суму државног прихода или расхода. Кад примање таквих предлога повлачи за собом повећање расхода, буџетски одбор има дати своје мишљење о начину, како да се одговори финансијским потребама тога предлога;

2.) о општем државном рачуну, који Главна Контрола подноси Народној Скупштини (члан 173. и 174. Устава).

Члан 27.

Чим одсјеци буду изабрали одборнике за поједине законске предлоге, које им је Народна Скупштина упутила, њихови ће председници извјестити о томе председника Скупштине, који ће без одлагања сазвати тај у исти или први идући радни скупштински дан одбор у сједницу.

Члан 28.

Сваки ће одбор изабрати из своје средине председника и секретара, и овај ће водити кратак записник о раду одбора, као и биљежити сваке сједнице у записнику имена присутних чланова.

Члан 29.

Одбор ће пошто претрес буде завршен, изабрати извјестиоца, који ће поднијети извјештај Скупштини о његовом раду.

Одбор буџетски може одредити и више извјестилаца. А у случају, да се одбор подијели на већину и мањину, обје странке бирају засебно свога извјестиоца.

Члан 30.

Ако који од чланова одбора умре, или даде оставку на своје посланичко мјесто, или на чланство у одбору, или из ма каквог узрока не може остати у одбору, на његово мјесто бира другог одборника онај исти одсјек, који је био и њега изабрао.

Члан 31.

Ни један посланик не може бити изабран у какав нови одбор, ако је раније изабран у који одбор, који још није довршио свој посао.

Према томе сваки одборник дужан је одмах при избору изјавити: да ли се према овом члану (31.) овога закона може цримити избора или не. У случају, да се не може примити, бира се одмах други на његово мјесто.

Члан 32.

Председник Скупштине доставиће одборима сва акта што се односе на предмете, који се у њима испитују. А сви посланици имају право прегледати та акта, упућена одборима, али само у згради скупштинској и у вријеме кад то не смета раду одборском.

Члан 33.

Одсјеци и одбори састају се и раде у нарочито за њих одређена одјељења скупштинске зграде, а могу, ако њихов посао буде изискивао, држати своје сједнице и у министарствима.

Члан 34.

Председник одбора дужан је извјестити Владу о времену и мјесту држања одборских сједница, а одбори су дужни прије него даду своје мишљење Народној Скупштини, саслушати министра или владина повјереника о примједбама, које би овај имао да учини на њихово мишљење (члан 84. Устава).

Члан 35.

Влада је дужна дати одборима на њихово захтјевање потребна објашњења (члан 85. Устава).

Члан 36.

Одбори могу општити непосредно са министрима преко свога председника или преко чланова, које буду одредили.

Адреса и депутације скупштинске.

Члан 37.

Нацрт адресе, коју Народна Скупштина има да састави у одговор на пријестону бесједу Књаза Господара, израдиће један нарочити одбор од девет чланова.

Овај се одбор бира у сједници скупштинској, и то јавним гласањем.

Члан 38.

О нацрту адресе, коју овај одбор изради и поднесе Скупштини, водиће се претрес у начелу и у појединостима, али се претрес не може почети прије но прођу 24 сата од како је штампан нацрт адресе раздат посланицима, осим ако Скупштина друкчије ријеша.

Члан 39.

Усвојену адресу потписаће у име Скупштине: председник, потпредседник и секретари Скупштине, а депутацију, која ће је поднијети Књазу Господару, састављаће председништво Скупштине, које ју је потписало, председници одсјека и још шест посланика, које Скупштина одабере.

Члан 40.

У свакој другој прилици, Скупштина одређује из коликог ће се броја посланика депутација састојати, и сама тај број бира.

У састав такве депутације улази председник Скупштине, или, ако је он спријечен, потпредседник.

Прије но се Скупштина отвори, не могу се никакве депутације бирати.

ДИО ПЕТИ

Сједнице скупштинске.

Члан 41.

Сједнице скупштинске отвара председник Скупштине, који руководи претрес; стара се, да се све одредбе овога закона тачно испуњавају, и да се за све вријеме сједница ред потпуно одржи.

Члан 42.

Сједнице су скупштинске: јавне и тајне. Тајне су онда, кад то захтијева председник Скупштине, Влада или десет посланика (члан 68. Устава).

Предмети, о којима се буде савјетовало у тајним сједницама, претресаће се ако буде потребно и у одборима тајно, и о њима се не смије никоме ништа казати осим посланицима и Министрима, или онима, који би од Владе били овлашћени.

Ако би који посланик проказао тајну, Скупштина ће га искључити сасвим из своје средине, и биће кажњен по члану 117. Кривичног Законика.

Предавање јавности Владиных изјава или предлога у тајним сједницама, може бити само са Владиним пристанком.

Члан 43.

Дневни ред за сваку идућу сједницу утврђује сама Скупштина на крају своје сједнице, а по предлогу председника Скупштине. Овај дневни ред обзнаниће се нарочитом објавом у дворани скупштинској.

Члан 44.

Записнике скупштинске водиће секретари редом, како којег буде одредио председник, и ови записници прочитаће се у почетку сваке скупштинске сједнице.

Члан 45.

Сваки посланик има право, да учини примједбе на записник прошле сједнице и тражити, да се према тој примједби записник исправи. Ако секретар изјави, да не прима исправку, већ остаје при истој редакцији, ријешаће Скупштина, да ли је примједба разложена и ако нађе, да је, секретар ће према примједби исправку учинити.

Пошто се записник коначно усвоји, потписује га председник или његов замјеник у дотичној сједници, као и секретари, који су га водили.

Члан 46.

Прије но се пријеђе на дневни ред, председник ће доставити Скупштини владина саопштења, као и сва друга акта, која се ње тичу.

Члан 47.

У Народној Скупштини имају право да говоре само: посланици, министри, као и владини повјереници, али нико не може говорити прије но затражи и добије ријеч од председника Скупштине.

Члан 48.

Председник даје ријеч посланицима оним редом, како се који за ријеч пријавио, а министрима, владиним повјереницима и извјестиоцима одборским, кад год је затраже.

Члан 49.

За ријеч се може пријавити сваки посланик, те кад се отвори претрес и за вријеме претреса дотичног предмета. Ако је на дневном реду какав законски предлог, пријаве се за говор неће примати прије но буде прочитан одборски извјештај.

Члан 50.

Осим извјестилаца одборских не може ни један посланик говорити више од два пута о истом предмету, ако му то Скупштина нарочито не допусти. Председник може у таквом случају тражити од Скупштине овлашћење, да пријављеном говорнику даде и по трећи пут ријеч.

Члан 51.

Министри и владини повјереници имају право, да присуствују скупштинским сједницама. Могу учествовати у претресу сваког предмета, који је на дневном реду; биће саслушани, кад би год захтјевали и имају право, да још једном говорају о предмету, пошто се претрес о њему сврши (чл. 79. и 80. Устава).

Члан 52.

Претрес се може закључити: 1.) Кад се исцрпи листа пријављених говорника, или прије тога, кад скупштина изјави жељу, да се претрес закључи, а томе се нико не противи.

2.) Ако се више посланика противи закључењу претреса, онда ће се претрес закључити, пошто говоре они, који су се били пријавили за ријеч, а нијесу дотле ни један пут говорили о том предмету.

Члан 53.

Претрес у начелу, као и претрес свакога члана у појединостима сматрају се, као посебни предмети.

Члан 54.

Ако посланик затражи ријеч ради личне одбране, или да исправи свој навод, који је погрешно изложен, или да у кратко објасни свој говор, који је дао повода каквом неспоразуму, она му се мора дати одмах, пошто онај, који је ту одбрану, исправку или објашњење изазвао, сврши свој говор.

Члан 55.

Говорник може да говори само о питању, које је на дневном реду. А ако буде уплијетао друга питања у свој говор, председник ће га опоменути, да се врати на ствар, и онај је то дужан учинити; у противном случају председник ће ставити Скупштину на ријешење, да ли да се говорнику закрати ријеч све док се на тој сједници о истом питању буде говорило.

На овако постављено питање Скупштина гласа одмах сијдањем и устајањем.

Члан 56.

Министри и владини повјереници, који су у Скупштини, а и сваки по-

сланик имају право, да обратe пажњу председника на одступање од питања, које је на дневном реду, и да му предложи, да справ онога, који гријешу, поступи по претходном чланку.

Члан 57.

Упадање у ријеч, прекидање говорника и свака друга манифестација, која спречава слободу говора, забрањује се.

Члан 58.

Уопште говорници дужни су се уздржавати у сједницама од свега оног, што би садржавало у себи нападање на Народну Скупштину или поједине посланике, или што би ред кварило, у ком случају председник има право, а и дужност, да сједницу за по дана прекине, а у првој сједници иза тога да предложи Скупштини, да ова ријешу, да се дотични, који вријеђају или неред стварају, за неко вријеме искључе из Скупштине (члан 97. Устава.)

Члан 59.

Посланику, који би покушао, да напада или вријеђа личност Књазу Господара, или чланове Владалачког Дома, председник је дужан одмах одузети ријеч, и такав посланик биће кажњен искључењем из скупштинских сједница према пропису претходног члана (58.) овога закона.

Члан 60.

У случају, да и после опомене председникове они, који ред кваре, продуже то даље чинити, он ће састанак на неко вријеме прекинути, или и сасвим закључити. У таквом случају сви су посланици дужни изаћи из дворане скупштинске, и ова ће се затворити.

ДИО ШЕСТИ.

Ред послова у сједници.

Члан 61.

Кад председник заузме председничко мјесто и објави, да је сједница скупштинска отворена, приступа се одмах читању протокола претходне сједнице.

Члан 62.

Пошто се протокол прочита, председник ће питати: има ли ко шта противу протокола да примјети? Ако нико ништа не примјети, председник објављује, да је протокол примљен.

Ако ко учини примједбу, онда се поступа по чл. 45. овог закона.

Члан 63.

Кад се протокол одобри и потпише, онда председник саопштава Скупштини, шта је, међутим, ново дошло, као:

а.) молбе и жалбе појединијех грађана црногорских, и то у изводу;

б.) законске предлоге владине;

в.) предлоге појединијех посланика;

г.) извјештаје о потврђенијем законима;

д.) хитно дата одсуства;

ђ.) молбе појединијех посланика за одсуство, о којима ће скупштина ријешити, и на пошлетку

е.) све друго, што се односи на рад Скупштине или појединијех одбора.

Упућене молбе и жалбе предају се одбору за молбе и жалбе; а законски предлози с прилозима упућују се одсјецима за надлежне одборе.

Писма без потписа, или с непристојном садржином не заводе се у протокол и не саопштавају Скупштини.

Члан 64.

Послије тога могу поједини посланици чинити председнику Скупштине усмена питања о раду скупштинском, а за тим се приступа

раду по утврђеном реду, али се прије тога врши прозив, ако председништво или који посланик опазу, да нема довољан број посланика за рјешавање.

Члан 65.

Кад се и ово сврши, онда поједини посланици могу управљати Министрима питања, али су о томе дужни поднијети написмено председнику Скупштине садржај питања.

Послије одговора од стране надлежног Министра, моћи ће још говорити само онај који је поставио питање.

Поводом постављених питања Скупштина не доноси никакав закључак.

Члан 66.

Сваки посланик има право управљати интерпелације на Министре.

Интерпелација се мора претходно предати написмено председнику Скупштине. У њој ће се изложити предмет интерпеловања.

Овако упућена интерпелација прочитаће се у Скупштини на првој сједници по пријему.

Члан 67.

Пошто Народна Скупштина прими изјаву интерпелованог Министра, или кога другог Министра, који узме ријеч у име Владе о дану, кад може на интерпелацију одговорити, онда ће Народна Скупштина одлучити, у који ће се дан претрес о интерпелацији водити. Приликом ове одлуке неће се водити никакав претрес о самом предмету интерпелације.

Ако дотични Министар не би могао одмах означити дан, кад може на интерпелацију одговорити, он ће дужан бити учинити то најдаље за пет дана, од дана кад је први пут о њој саслушан.

На интерпелацију Министар је дужан одговорити, и о интерпелацији се мора одлука скупштинска донијети у току истог сазива, изузев случаја кад Књаз Господар распусти Скупштину.

Члан 68.

Одлука скупштинска, којом се завршује претрес о интерпелацији и прелази на дневни ред, може бити проста или образложена (мотивисана).

Ако је предложен прости прелаз на дневни ред, он ће се морати ставити на гласање прије свију оних, који су мотивисани.

Члан 69.

Ако је предложени прости прелаз на дневни ред одбачен, прелази се на гласање с мотивисаним предлозима за дневни ред; ну Скупштина може ријешити, да се мотивисани предлози прије него што се буде о њима рјешавало, упуте одсјецима скупштинским. У овом случају одсјец се састају истог дана и бирају према одредбама напријед изложенијем одбору, који је са своје стране дужан поднијети Скупштини извјештај прве идуће сједнице.

О овоме одборскоме извјештају и предложеноме прелазу на дневни ред, који он садржи, гласаће се на првом мјесту. За тим, ако он буде одбијен, прећи ће се по реду, који Скупштина означаи, на остале предлоге све, док један од њих не буде усвојен.

Члан 70.

Влада има право да изјави, који ће од предложенијех прелаза на дневни ред примити, као довољан израз повјерења скупштинског према њој.

Члан 71.

Интерпелант може своју интерпелацију повући натраг све, док не буду узети у рјешавање прелази на дневни ред, који су поводом ње поднесени Скупштини.

Члан 72.

Саопштења од стране владине могу се чинити у свако вријеме скупштинске сједнице, па ма се дневни ред и прекинуо.

Члан 73.

Дневни се ред ни у почетку ни у току сједнице не може измијенити без пристанка владина и без нарочитог рјешења скупштинског. О овоме се гласа поименично.

Члан 74.

Прије него што се сједница закључи, рјешава се о хитности поднесенијех предлога, ако таквијех има, а за тим се утврђује нов дневни ред за идућу сједницу.

ДИО СЕДМИ

Подношење и претрес законских предлога.

Члан 75.

Законске предлоге подноси Влада у име Књазу Господара Скупштине, а тако исто и Скупштина Влади, али формални законски пројекти произилазе само од Владе.

Предлог да се коме одреди какав поклон, награда или потпора, само Влада може учинити Народној Скупштини (члан 78. Устава).

Члан 76.

Скупштина је дужна, да прије свега узме у претрес оне предмете и пројекте, које јој Влада поднесе, а нарочито буџет (члан 82. Устава).

Члан 77.

Од стране Владе подноси скупштини предлоге дотични Министар.

Сваки владин предлог, предлог посланика, као и уопште сваки предмет, председник Скупштине мора прије но се узме у претрес и рјешење, упутити одсјецима скупштинским, који ће у смислу прописа дијела трећег овог закона изабрати нарочити одбор, да га проучи и поднесе Скупштини извјештај о њему (члан 83. Устава).

При предлозима Владе прочита се прво Указ Књазу Господара, којим је дотични Министар овлашћен, да тај предлог Скупштини поднесе.

Члан 78.

Пошто одбор поднесе извјештај о законском предлогу, или другом предмету, приступа се претресу њихову.

Ако који члан одбора има одвојено мишљење, он је дужан дати га одбору, који га мора изнијети у свом извјештају.

Члан 79.

Прије но се почне претрес предлога, саслуша се извјештај одборски, а ако је предлог законски, отвори се прво начелни претрес у целини, па после понаособ о сваком поједином чланку и предложеним измјенама и допунама. Пошто се сврши и тај посао, гласаће се коначно о читавом предлогу. Но прије но се пријеђе на коначно гласање, сваки посланик, као и Министар или владин повјереник, има право, да изложи побуде у прилог примању или одбацивању предлога.

Члан 80.

Скупштина може прије но се приступи коначном гласању, повратити предлог натраг одбору ради прегледа и поправке редакције, као и ради довођења у сагласност измијењених и допуњених одредаба. Пошто се предлог у том смислу уреди, прочитаће се у Скупштини у првој сједници и даљи претрес може бити само односно редакције.

Члан 81.

Предлоге може подносити један или више посланика заједно и то, како за какву измјену и допуну законску, тако и за друге предмете, који не стоје у никаквој вези

са предметом, што се у Скупштини расправља (члан 78. и 83. Устава).

Члан 82.

Предлози за измјену и допуну законску неће се узимати у претрес, ако, пошто их председник прочита и објасни, онај, који их предлаже, не буду потпомогнути од десет посланика, већ се прелази на дневни ред.

Измјене и допуне, које предлаже извјештач одбора, један од Министара или владин повјереник, морају се упутити одбору, да их оцијени и на првој идућој сједници поднесе о њима своје мишљење и извјештај.

Члан 83.

Ако је предлог по предмету, о коме говори члан 112. Устава, то се има поступити по прописима овога чланка.

Члан 84.

Предложено измјену и допуну када је по чл. 82. овога закона потпомогнута била, може пристанком Скупштине повући натраг онај, који ју је предложио, али се поново у претрес не може узети, док је опет не потпомогне најмање исти број посланика.

Члан 85.

Предлагач изложиће своје разлоге и побуде, а извјештач или мјесто овога који други члан одбора, може му одговорити. Но кад се предлогом захтјева, да се какав закон издаде, измијени или допуну, или да се на основу чл. 112. Устава подигне тужба, тада се морају разлози свестрано навести и поткријепити.

Ако је предлог разлозима поткријепљен, онда ће се о истом, пошто га председник Скупштине саопшти, донијети одлука, која може бити:

1.) да се преко предлога пређе на дневни ред;

2.) да се предлог одложи за неко вријеме;

3.) да се преда којему одбору на оцјену.

Члан 86.

Кад Скупштина ријешу, да се преко каквог предлога пређе на дневни ред, онда исти предлог измијењен не може се ни од другог предлагача у истом скупштинском сазиву поднијети.

Члан 87.

Предлагач може свој предлог свагда повући натраг, док није Скупштина о њему своје рјешење донијела.

Члан 88.

Влада може узети натраг какав предлог, који је Скупштини поднијела, за све вријеме, докле исти не буде коначно ријешен у Народној Скупштини (члан 87. Устава).

Члан 89.

Ако Народна Скупштина прими какав предлог, али са својим измјенама и допунама, а Влада ово не усвоји, може Влада исти предлог или са свијем узети натраг, или са противнијем разлозима, или са својим измјенама вратити истој Скупштини (члан 88. Устава).

Члан 90.

Ако Скупштина какав предлог сасвијем одбаци, Влада га може са измјенама поднијети истој Скупштини, а без измјена тек оној Скупштини, која за овом дође (члан 89. Устава.)

Члан 91.

Народна Скупштина не може за одобрење буџета условљавати друге предмете, који с њим не стоје ни у каквој вези (члан 90. Устава).

Члан 92.

Ако би влада према члану 7. Устава поднијела Народној Скупштини закључени уговор између

Црне Горе и које стране државе, Скупштина неће гласати понаособ о појединим чланцима, нити рјешавати о каквим измјенама и допунама, већ само ставити примједбе на поједине одредбе уговора, у ком случају може се тражити, да се предлог поврати одбору. Ако Скупштина усвоји предлог, одбор ће прије но почне коначно гласање поднијети извјештај о примједбама, учињеним на дотичне одредбе уговора.

У извјештају може бити предлог, да се уговор прими, или да се одложи, или одбаца.

Извјештај мора бити наштампан и раздат посланицима прије но се почне водити коначан претрес.

Кад Скупштина ријеши, да се уговор одложи, изјавиће то своје рјешење и обратити пажњу Влади на све оне одредбе уговора, на које стави своје примједбе, као и навести од ријечи до ријечи те одредбе.

ДИО ОСМИ

Скупштинске истраге. (Анкете)

Члан 93.

Скупштина има право анкете, као и истраге у изборнијем и чисто административнијем питањима (чл. 95 Устава).

Истрагу Скупштина води преко нарочитог одбора, који се изабере према скупштинској одлуци једном општом листом у сједници скупштинској, или по одсјецима.

Сједнице, у којима овај одбор буде водио ишљећење, јавне су, али их може Скупштина, или сам одбор, који ишљећење води, огласити за тајне.

Члан 94.

Сва права, која закони дају истражном судији у погледу ишљећивања, припадају и одбору, који води скупштинску истрагу. Али Скупштина може својом одлуком и ограничити та права одборова.

Ако је потребно, да се саслушања чине на лицу мјеста, одбор може одредити једног или више посланика из своје средине, да тај посао сврше. Свјedoци и вјештаци у овом случају имају исте дужности, како пред одбором, тако и пред кривичним судом.

Члан 95.

Свјedoци, вјештаци или тумачи, који би се криво заклели пред одбором, или његовим изасланицима, као и сви они, који би их навели давањем мита или другим којим начином, да се криво зајуну, казниће се као кривоклетници по прописима кривичног законика. Овакве случајеве предсједник Скупштине доставиће преко Министра правде на даљи поступак надлежном суду.

Члан 96.

Истрага се прекида у случају распуштања Скупштине.

Ако су сједнице одложене или закључене, истрага ће се обуставити, док се на ново Скупштина не састане.

Но Скупштина може ријешити, да се истрага продужи и за вријеме, кад она није на окупу.

Члан 97.

Пошто истрага буде свршена, дотични одбор подноси извјештај Скупштини, која може према приликама позвати Владу, да предузме извјесне мјере на справ отуђених, или, ако би било дјела, које се казни по кривичном закону, предати их преко надлежног Министра суду на ишљећење и суђење.

ДИО ДЕВЕТИ

Молбе и жалбе.

Члан 98.

Жалбе и молбе, упућене Скупштини, а на основу члана 96. Устава, модају бити писмене и потписате од жалиоца и молиоца, ина-

че неће Скупштина по њима ништа предузимати.

Члан 99.

Жалбе, о којима је дотични Министар већ донио рјешење, а које су уредно предате, упутиће се одбору за молбе и жалбе, који ће их по реду како су стигле, заводити у особити протокол, у ком ће се биљежити име, презиме и занимање жалиоца, као и кратак извод жалбе. Тако исто поступиће се и са молбом, уредно предатом.

Молбе и жалбе, које се буду односиле на какав законски предлог, о коме је већ била ријеч у Скупштини, и који је предат нарочитом одбору, упутиће их предсједник одбора за молбе и жалбе том одбору.

Предсједник одбора за молбе и жалбе, као и предсједник сваког другог одбора, коме је извјесна молба или жалба упућена, дужан је дати на преглед сваком народном посланику ону молбу или жалбу, коју овај буде захтијевао.

Члан 100.

Одбор за молбе и жалбе подијелиће све оне молбе и жалбе, које не буде упутио ком другом одбору, у шљедеће групе:

1.) Молбе и жалбе, за које дотични Министар није доносио рјешење, а за које мисли, да их треба истом упутићу;

2.) Молбе и жалбе, по којима је дотични Министар донио своје рјешење;

3.) Молбе и жалбе, за које мисли, да није вриједно износити пред Скупштину.

Ни једну жалбу и молбу не може Скупштина узимати у претрес односно самог њеног предмета, ако она долази у круг рада појединих Министара, а ови по њима не доносили рјешења, те ће такве молбе и жалбе одбор упућивати надлежном Министру на рјешење.

Не може Скупштина примити ни једну молбу, којом се тражи какав поклон, награда или потпора (чл. 78. Устава).

Одбор је дужан повременом саопштењима објавити своје рјешење о оним молбама и жалбама, које није изнио пред Скупштину.

Дужан је сваком посланику показати своје мишљење односно молбе и жалбе, за коју буде захтијевао.

Члан 101.

Сваки посланик има право, да тражи у року од 15 дана, од како је одборска одлука о молби или жалби донесена, да се о њима поднесе извјештај Скупштини, па ма каква одлука одборска била, и овај се захтјев мора испунити.

По истеку горњег рока, одлука одборска, да се извјесне жалбе и молбе не изнесе пред Скупштину, постаје извршном.

Члан 102.

О молбама и жалбама, за које је одбор ријешио, да се изнесу пред Скупштину, прочитаће се најприје извјештај одборски и пошто се надлежни министар саслуша, Скупштина ће донијети олуку.

О оним жалбама и молбама, које буду изнијете пред Скупштину на захтјев којег посланика, саслушаће се најприје посланик, а затим извјештац одбора, као и надлежни министар, па ће Скупштина донијети своју одлуку.

У оба случаја министар може тражити, да му се остави извјестан рок, док своје мишљење о дотичној молби или жалби даде Скупштини. Тај рок не може бити дужи од 20 дана.

Члан 103.

Одлука скупштинска по молбеним и жалбеним предметима може бити, или:

1.) да се ништа више не ради по том послу, већ пријеђе на дневни ред;

2.) да се жалба и молба преда Влади, да по својој увиђавности поступи;

3. да се препоручи призрењу Књаза Господара или владином сасвијем или у неколико; и најпослије

4.) да се по дотичној жалби и молби донесе предлог.

Члан 104.

Скупштинску одлуку на какву жалбу саопштава предсједник Скупштине жалитељу преко надлежног Министра, а одлуку, донесену по молби, саопштава сам предсједник Скупштине молиоцу.

Члан 105.

Нарочити одбори, којима буду извјесне молбе и жалбе упућене, поменуће их у своме извјештају, који Скупштини подносе.

ДИО ДЕСЕТИ.

Гласање и закључак скупштински.

Члан 106.

Скупштина може радити и рјешавати само онда, ако је у сједници више од половине цијелокупног броја народнијех посланика.

Глас се може дати само лично. За пуноважан закључак потребна је апсолутна већина датијех гласова (члан 69. Устава).

Члан 107.

Гласање у Скупштини бива гласно поименице, сиједањем и устајањем, осим у случајевима члана 29. и 64. Устава, кад се гласање врши тајно.

Члан 108.

Предсједништво Скупштине дужно се увјерити прије отварања сједнице, као и приликом сваког гласања, да ли у Скупштини има толико посланика, колико је потребно за рјешавање. Ако је само предсједништво у несугласици, или десет посланика изјаве, да по њиховом увјерењу нема довољан број, извршиће се прозивање прије но гласање почне.

Ако се не могне гласати због недовољног броја присутнијех посланика, онда ће се предмет ставити на дневни ред за идућу сједницу на прво мјесто.

Члан 109.

Кад се гласа сиједањем и устајањем, предсједник Скупштине позива, да устану сви они, који су противу предлога.

Члан 110.

Гласање гласно поименице бива, кад се гласа о цијелокупном закону и о буџету (члан 70. Устава), или кад гласање сиједањем и устајањем даје сумњив резултат и пошто се по други пут покуша.

Члан 111.

При гласању гласно поименице један секретар прозиваће посланике поименице, и ови ће гласати: „за“ или „против“.

По свршеном прозиву прозваће се још једном они посланици, који се првог пута нијесу озвали, па ће тек послје тога предсједник објавити, да је гласање закључено и саопштити Скупштини исход гласања, као и број гласова „за“ и „против“.

Члан 112.

Сваки присутни посланик има право и дужан је да да свој глас при гласању.

Не могу гласати они, којих се лично тиче ствар, о којој се гласа.

Члан 113.

Гласање о појединим чланцима или одјелцима, као и о цијелом предлогу бива, пошто се сврши претрес о њима.

По предлогу Владе или закључку Скупштине, може се гласање и одложити, и то: гласање о поје-

диним чланцима или дјеловима каквог предлога до свршетка претреса о осталим дјеловима, а о цијелом предлогу гласање се не може одложити без пристанка Владе на дуже вријеме од два дана.

Члан 114.

При гласању предсједник ставља питања, о којима се има гласати, која морају бити јасна и одредиљена, да сваки посланик разумије па и даде свој глас по свом убјеђењу „за“ или „против“ предлога.

Члан 115.

Тајнијем гласањем гласаће се: 1.) при избору Књажевскијех Намјесника (чл. 29. Устава);

2.) при избору предсједника, потпредсједника и три секретара Народне Скупштине (чл. 64. Устава).

Ово гласање вршиће се листићима, које ће стављати у отворену куверту, нарочито за то спремљену, сваки посланик, који гласа. Посланици ће по прозиву секретарову спуштати листиће у нарочити ковчежић, који стоји на столу предсједниковоу, и пошто се то сврши, гласове ће пребројити пред предсјеником и Скупштином један или виши број посланика, који се коцком одређују.

Члан 116.

Ако се при избору кандидата за предсједника и чланове Главне Државне Контроле не добије одмах у првом гласању апсолутна већина, онда ће се извршити ужи избор између она два кандидата, који су добили при првом гласању највећи број гласова.

Најприје се врши избор за предсједника, а за тим редом оба члана. Начин, како се бира предсједништво Скупштине, прописан је у члану 13. овог закона.

ДИО ЈЕДНАЕСТИ.

О односу између Скупштине и Владе.

Члан 117.

Саопштења Књаза Господара Скупштини бивају Указом (члан 72. и 94. Устава), а саопштења скупштинска Књазу Господару скупштинским писмом (члан 91. и 94. Устава), а изузетно депутацијом. Саопштења Скупштине Влади чине се писмено или овјереним изводом из скупштинских протокола, а владина Скупштини усменом изјавом Министра или владина повјереника, која се у скупштински протокол заведе.

Члан 118.

Указе Књаза Господара предаје дотични Министар или владин повјереник предсједнику Скупштине, а скупштинске закључке и уопште писма скупштинска предаје предсједник Скупштине предсједнику министарства.

Члан 119.

У сваком писму, у ком Скупштина изјављује, да не пристаје на предлог владин, морају бити изложени разлози за такав закључак скупштински.

ДИО ДВАНАЕСТИ.

Дисциплинарне казне.

Члан 120.

Предсједнику Скупштине, као и самој Скупштини, спада у дужност, да одржава ред у Скупштини.

Члан 121.

Казне дисциплинарне, којима се кажњавају народни посланици, јесу:

- 1.) опомена на ред;
- 2.) опомена на ред, која се уписује у протокол;
- 3.) одузимање ријечи;
- 4.) привремено удаљивање из сједница, а које не може бити дуже од десет сједница.

СЛИЈЕДИ ДОДАТАК.

Додатак 39. броју „Гласа Црногорца“

Прве двије казне изриче сам предсједник (члан 56.), а друге двије Скупштина на предлог предсједника (члан 59.) или десет чланова Народне Скупштине.

Члан 122.

Опоменом на ред казниће се посланик, који буде својим говором или иначе понашањем у Скупштини руши ред, који је овим законом прописат.

Опомена која се биљежи у протокол, казниће се поланк, који је у истој сједници већ два пута био на ред опоменут.

Одузимањем ријечи казниће се посланик, који је већ због нарушења реда било у истој сједници, било у ранијим сједницама био кажњен опоменом, забиљеженом у протокол, као и у случају члана 56. овог закона.

Члан 123.

У колико би пак који посланик учинио оно, што се ставом 3. члана 97. Устава предвиђа, поступиће се с истим по наређењу тога члана.

Члан 124.

Посланик, који је кажњен казном привременог искључења из сједнице скупштинских, дужан је уклонити се одмах из зграде скупштинске и не смије у Скупштину долазити за све вријеме, за које је искључен.

У случају противљења, посланик ће бити силом уклонен.

За све вријеме искључења кажњени посланик биће лишен права на посланичке дневнице.

Члан 125.

За казну привременог искључења из скупштинских сједница, гласа се поименично.

Члан 126.

Посланик, за кога се предлаже, да се привремено искључи из скупштинских сједница, има право да говори у своју одбрану.

Члан 127.

Обије казне — одузимање ријечи и искључење из сједнице — биће забиљежене у протоколу скупштинском.

Члан 128.

Народни посланици на пет дана прије не се отвори Скупштина, као и за све вријеме њенога рада (сесије), не могу бити притворени, нити предати суду на суђење (члан 98. Устава).

Члан 129.

Ако би који посланик за вријеме трајања Народне Скупштине (сесије) учинио какво кривично дјело, било у згради скупштинској, или ван ње, он се неће моћи за вријеме сазива ни позвати нити пак ставити у притвор, док би Скупштина ријешила, да се противу истог може повести ишлеђење и у притвор се ставити, осим у случају, кад се ухвати на самом дјелу злочинства (члан 99. Устава).

Члан 130.

Ако се посланик за вријеме сазива ухвати на самом дјелу злочинства, ставиће се у притвор, али се о томе има одмах извјестити Скупштина и ништа се даље противу посланика не може предузимати, док Скупштина не ријеши има ли мјеста, да се истрага предузме и оптужени за вријеме сазива под суд стави (члан 100 Устава).

Члан 131.

Народна Скупштина, чим прими тужбу противу дотичног посланика, да се у првом случају (члан 129.) противу посланика предузме ишлеђење, а у другом (члан 130.) да се овај под суд стави, упутиће тужбу одсјецима скупштинским, да ови изберу по два, или, ако Скупштина за потребно нађе, више чланова у

одбор, који ће проучити тужбу и о њеној основаности поднијети Скупштини извјештај.

Одбор је дужан поднијети извјештај Скупштини у року о пет дана, од кад је изабрат, а Скупштина узети у претрес извјештај одборски у првој идућој сједници.

ДИО ТРИНАЕСТИ

Изостајање и давање одсуства посланицима.

Члан 132.

Посланик, који би био спријечен, да дође на скупштинску сједницу, дужан је о томе извјестити предсједника Скупштине, и по даласку оправдати свој изостанак. Ако би који посланик имао потребе, да одсуствује, како у мјесту, тако и изван мјеста, гдје се држи Скупштина, дужан је тражити потребно одсуство предсједнику Скупштине, који ствар доставља Скупштини и овај ријешава, да ли ће дотични посланик добити одсуство или не.

Члан 133.

У хитним случајевима може сам предсједник Скупштине дати до три дана одсуства, али је дужан о томе у првој сједници извјестити Скупштину.

Члан 134.

Ако би било на одсуству, или иначе у немогућности, да на скупштинске сједнице долази толики број посланика, колики је потребан за ријешење према пропису (чл. 69. Устава,) предсједник ће Скупштине позвати, да се у скупштину поврати са одсуства потребан број посланика, а позваће најприје оне, који су највише одсуствовали.

Члан 135.

Као одсутан сматраћа се сваки посланик, који није добио одсуство, или, ако није, морао оправдати, кад није дошао на сједницу. А тако исто ће се сматрати као одсутан и онај посланик, који не буде дошао у одсјек или одбор, коме припада, а за то нема дозволе, или изостанак не оправда.

Члан 136.

За вријеме одсуства посланик неће примати посланичку дневницу.

Члан 137.

Сваки ће посланик моћи дати оставку на своје посланичко мјесто. Ту ће оставку поднијети предсједнику Скупштине, који је саопштава Скупштини.

Подношење оставке прије но је пуномоћије ојерено, неће задржати Скупштину, да не испита и ријеши, да ли је избор правилан или не.

ДИО ЧЕТНАЕСТИ.

Штампање законских предлога и скупштинских акта, архива и печат.

Члан 138.

Влада ће своје законске предлоге, а нарочито предлог већег обима, штампати.

Од тих штампаних предлога добијаће сваки посланик, као и одбор по један примјерак. Исто тако штампаће се и протоколи скупштински, као и друга акта, за која би се нашло, да их треба штампати.

Члан 139.

Одлуке скупштинске о предметима, који су претресати у тајним сједницама, као повјерљиви, неће се штампати, већ се у нарочитом завоју под скупштинским печатом држати, и тако запечаћене ставити уз остала акта скупштинска.

Члан 140.

Она акта скупштинска, што ће се штампати, спремиће предсједник Скупштине са секретарима, и пошто се Скупштина закључи, пре-

даће их Влади, да се штампају, а оно што није за штампање, као и уопше остала акта, оставиће се затворено под скупштинским печатом у архиву Државног Савјета.

Члан 141.

Скупштина ће имати свој печат са грбом Књажевине Црне Горе и натпис у наоколо: „Црногорска Народна Скупштина“, који ће за вријеме скупштинских сазива чувати предсједник Скупштине, а у времену од једног до другог сазива биће предан са осталим актима на чување Државном Савјету.

За вријеме скупштинског сазива биће одређен нарочити чувар за архиву и дом Народне Скупштине.

ДИО ПЕТНАЕСТИ.

Одржање реда у скупштинској згради.

Члан 142.

Надзор ради одржања реда у унутрашњости скупштинске зграде припада предсједнику у име саме Скупштине. Ради тога Министар унутрашњих дјела ставиће одмах у почетку сазива на расположење предсједнику потребан број жандара, који ће носити нарочити знак (тробојницу), по којему ће се распознати од осталих жандара.

Члан 143.

Никаква оружана сила не може се поставити у згради Народне Скупштине, нити у њезином дворашу.

Нико оружан не смије ући у зграду Народне Скупштине осим лица, која у Скупштину долазе по скупштинском послу. По скупштинском послу пак могу у Народну Скупштину оружани долазити само ађутанти Књажеви, и они виши официри, који га прате као свита при отварању Скупштине, министар војни, повјереници министра војног, који имају да бране какав законски предлог, жандарми, који су предсједништву стављени на службу.

Члан 144.

Заседна мјеста за слушаоце биће у скупштинској дворани, а улазнице добијаће од предсједника Скупштине и у министарству унутрашњих дјела. Страни поданици могу их добити само у министарству унутрашњих дјела.

На исти начин биће пуштен одређен број стенографа за биљежење скупштинског рада, као и новинари и дописници.

Члан 145.

Слушаоци не смију ништа чинити, што би ред и мир у Скупштини нарушавало. Знаци одобравања или неодобравања забрањују се. Ко то учини, биће одмах из дворане удаљен.

Ако би који слушаалац каквим год начином у већој мјери нарушио и савјетовања прекидао, биће као рушилац реда узет на одговорност и предат власти на суђење.

Осим тога предсједник Скупштине има право, а и дужан је, да из оног мјеста, гдје се неред појави, а не зна се ко тај неред прави, све слушаоце са сједнице уклони.

Сходно овим прописима биће изложена на улазу у скупштинску зграду писмена објава.

ДИО ШЕСНАЕСТИ.

Одступање од закона о пословном реду скупштинском.

Члан 146.

Кад би се показала потреба, Скупштина у споразуму с Владом може при савјетовању и ријешавању каквог предмета одступити од прописаних правила у овом закону, али тај споразум вриједи само за

тај једини случај, за који су се споразумјели.

ДИО СЕДАМНАЕСТИ.

Закључак.

Члан 147.

Овај закон важи од дана, кад га Књаз Господар потпише.

Препоручујемо свима Нашим Министрима, да овај закон обнародују и о извршењу се његову старају; властима заповиједамо, да по њему поступају, а свима и свакоме, да му се покоравају.

Цетиње, 30. септембра 1906. године.

Никола с. р.

(М. П.)

Видно и стапно државни печат, Министар правде Мило Дожић с. р. Предсједник Министарског Савјета, Министар иностраних дјела Л. Мијушковић с. р. Министар војни Бригадир Ј. Вукотић с. р. Министар финансија и грађевина А. Радовић с. р. Министар унутрашњих дјела Лабуд Гојнић с. р. Министар правде и привредних послова Мило Дожић с. р.

МИ

НИКОЛА I.

по милости божјој

КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На предлог Нашег Министра унутрашњих дјела постављамо:

У управи морачко-васојевићке области: за писара I. класе Радована Дрљевића, досадашњег писара II. класе исте управе.

У управи зетско-брдске области: за писара I. класе Андрију Мрчарицу, досадашњег писара II. класе исте управе.

У управи приморско-црмичке области: за писара I. класе Душана М. Јововића, досадашњег писара II. класе исте управе.

У управи никшићке области: за писара I. класе Косту Љешенића, досадашњег писара II. класе исте управе.

У управи катунско-ријечке области: за писара I. класе Божа Банашевића, досадашњег писара II. класе исте управе.

Наш Министар унутрашњих дјела нека изврши овај указ.

Цетиње, 28. септембра 1906. г.

НИКОЛА с. р.

Министар унутрашњих дјела,

Л. Гојнић с. р.

МИ

НИКОЛА I.

по милости божјој

КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На предлог Нашег Министра унутрашњих дјела постављамо:

У министарству унутрашњих дјела: у управном одјељењу: за писара I-ве класе Јована Мартиновића, досадашњег писара II. класе истог министарства; и

У санитарском одјељењу: за писара I-ве класе Филипа Врчевића, досадашњег писара II. класе истог одјељења.

Наш Министар унутрашњих дјела нека изврши овај указ.

Цетиње, 28. септембра 1906. г.

НИКОЛА с. р.

Министар унутрашњих дјела,

Л. Гојнић с. р.

МИ

НИКОЛА I.

по милости божјој

КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На предлог Нашега Министра правде постављамо:

за секретара прве класе Великога Суда Јанка Дрљевића, досадашњег секретара исте класе Министарства унутрашњих дјела, по молби;

за секретара друге класе Великога Суда Петра Р. Марковића, сврш. правника, бив. чиновника истог суда;

за писара прве класе Великога Суда Душана Поповића, досадашњег писара истог суда, и постављамо га за секретара обласног суда у Подгорици;

за секретара обласног суда у Бару Владимира Пејовића, досадашњег писара Великога Суда;

за вршиоца дужности секретара обласног суда у Колашину Радисава Зековића, писара истог суда;

за писара Великога Суда Ђура Ђурашковића, досадашњег писара обласног суда у Подгорици;

за писара обласног суда у Подгорици Сава Мемедовића, досадашњег писара обласног суда у Бару, по потреби службе;

за писаре обласног суда у Бару: Петра З. Вуковића, досадашњег практиканта истог суда и Зека Мартиновића, досадашњег практиканта обласног суда у Никшићу; и

за писара обласног суда у Колашину Сава В. Меденицу, досадашњег практиканта истог суда.

Наш Министар правде нека изврши овај указ.

Цетиње, 29. септембра 1906. г.

НИКОЛА с. р.

Министар правде
Мило Дожић с. р.

НЕСЛУЖБЕНИ ДИО.

Дворске и дипломатске вијести.

— Поводом рођен-дана Његовог Краљ. Височанства Књаза Господара у понедељак је у манастирској цркви било свечано благодарење, на коме су присуствовали Њено Краљ. Височанство Књагиња Милена и Њено Височанство Књагиња Ксенија са многобројним нашим великодостојницима.

— Њихова Краљ. Височанства Књаз Престолонашљедник Данило и Књагиња Престолонашљедница Милица вратили су се из дворца Тополице код Бара на Цетиње. Јутрос су Његово Високопреосвештенство Митрополит, министри, официри цетињског гарнизона, великодостојници и многи чиновници ишли у Престолонашљедников двор да се упишу у дворску књигу.

— Њ. В. Књаз Мирко отпутовао је у понедељак у Венецију.

— Новонаименовани управник послова енглеског посланства на Цетињу, г. Шарл Луј де Грац, данас у 11 час. прије подне предао је у свечаној аудијенцији Његовом Краљ. Височанству Књазу Господару своја акредитивна писма. Г. отправник послова допраћен је у двор и отпраћен из двора у свој стан у Гранд Хотелу на дворским колима у пратњи Маршала Двора г. М. Церовића. При доласку у двор и одласку из двора једна почасна чета, која је са музиком на челу била постројена пред двором, одавала је прописне почести, а музика је свирала енглеску химну. Свечаној аудијенцији био је присутан предсједник министарства и министар иностр. дјела г. Лазар Мијушковић са члановима владе и предсједником Гл. Држ. Контроле.

— Г. Маркиз Кузани, изванредни посланик и опуномоћени министар Њ. В. Краља Италије при нашем двору, премјештен је за посланика талијанског у Берн. На његово мјесто долази г. Маркиз Андреа Карлоти од Рипарбела, први досадашњи секретар италијанске амбасаде у Бечу.

— Г. Јован Матановић, књ. отправник послова у Цариграду, стигао је на Цетиње на двомјесечни допуст због поправке здравља. За вријеме његова одсуства вршиће послове г. Д. Дрецун, секретар посланства.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

(Одликовања). Њ. Кр. В. Господар благоизволио је одликовати г. г. попа Перка Бурића, из Загреде, и барјактара Радуну Јовановића, из Цуца, V. степеном Данилова Ордена, а Милана Новаковића, из Васојевића, сада настаненог у Цариграду, Јока М. Вукашевића, са Цеклина, сада у Америци и Милоша Б. Живаљевића, са Бокова, златном медаљом за ревност.

(Исправке). У указу министарства унутр. дјела погрешно је наштампано, да је др. Ј. Кујачић премјештен по молби, већ треба да буде по потреби службе; и у указу истог министарства о постављању чланова Привредног Савјета погрешно је наведено занимање командира Агисе Лакића, те мјесто „трговац из Подгорице“ треба да стоји: „посједник“, што се све овим исправља.

(Општински избор на Цетињу). Управа општине цетињске издала је 26. овог мјесеца под АбР. 1239. овај оглас:

Објављује се грађанству цетињском, да ће се, према чл. 15. Закона о уређењу варошких општина, избор општинских одборника и његовијех замјеника на Цетињу, а за трогодишњу периоду, која сад наступа, извршити у Зетском Дому на дан 15. октобра ове год. од 9 до 12 сати изјутра и од 2 до 5 у вече.

По чл. 179. Устава за Књажевину Црну Гору право гласања при општинском изборима има сваки пунолетни држављанин, који, уз друге законске услове, плаћа дацију и порезу, а ко то своје право може употребити на Цетињу горе означеног дана, види се из списка бирача, који је изложен пред општинским домом.

Ако у списак случајно не би био уведен неко ко има право бирања, има се исти на вријеме пријавити Управи Општине вароши Цетиња, да би се у списак накнадно увео.

(Из Дјевојачког Института Царице Марије). У понедељник, 25. ов. мј. отпочела су редовна предавања у овдашњем Дјевојачком Институту. Ове године предавања су отпочела касније него обично због оскудице у води, која се и до сад још у велико на Цетињу осјећа.

(Садање цијене меса на Цетињу). Одбор општине вароши Цетиња на својој ванредној сједници држаој 25. овог мјесеца, попустио је цијене меса тако да се сад прва врста по каквоћи на Цетињу продаје: говеђе килограм 64 пара, овче килограм 60 пара, а козје килограм 52 пара и то без цонте.

Сваки месар на Цетињу мора у својој месарници имати таблицу цијена, а при том им је строго наређено, да свакад довољно и доброг меса морају имати у својим радњама; да не смију ником натуривати меса више но им дотични тражи, а тражити им се може најмање пола килограма. Онијема који се ма у чему о горње огријеше, пријети им се казном коју предвиђа § 369 кривичног законика.

(Приложили.) Приликом смрти и погребња Сава Сеферовића, члана „занатлијског пјевачког и тамбурашког друштва“, приложише нижеименовани у фонд истог друштва у мјесто надгробног вијенца пок. Сеферовићу: г. г. Васо Радовановић, 1. кр. 50. х. по 1. круну; Урош Марић, Алекса Мартиновић, проф. Лазар Бркић, Никола Кнежевић, Филип Врчевић, Данило Пајовић, Јован Мартиновић, Драгомир Стојић, Марко Хајдуковић, Јозеф Пецај, Митило Јовановић, Петар Краљевић, Стеван Перовић, Антон Дебеус, Љубо Таминовић, Благо Маркуш, Божо Чакић, Васо Милићевић, Ђоко Бег, Симо Чакић, Лудвик Наглић, Гега Гуракући и Стево Челебић; по 60 хел.: Радован Дожић и Васо Спремовић; по 50 хел.: Бранко Машић, Лазар Поповић, Божо Вељов, Филип Самарић, Андро Андрић, Душан Милић, и Ђон Кола; по 40 хел.: Јоко Петрић, Зајим Цинић, Лука Ковачевић, Крсто Бастаћ, Марко Милатовић, Марко Мараш, Божо Сушић, Никола Јовановић и Ристо Биљановић; по 30 хел.: Петар Касом; по 26 хел.: Михаило Николић; по 20 хел.: Јошо Бастаћ, Јован Касом, Никола Ђуровић, Ристо Чилић, Саво Ускоковић и Никола Шаин.

Управа друштва, жалећи рану смрт свога ревносног и вриједног члана пок. Сеферовића, изјављује овим путем своју најтоплију благодарност свима поменутих приложницима радујући се, што види, да није усамљена у борби против полагања вијенца.

ТЕЛЕГРАМИ

(Бечког Кор. Бироа).

Петроград, 24. септ. Небогатов и заповједници оклопњака једног

дијела ескадре руске, који су се без боја предали Јапанцима, стављени су под суд. Суд је састављен и ради у Кронштату.

Симбирск, 24. септ. Гувернер Старинкијевић, који је у прекјучерашњем атентату рањен, умро је.

Рим, 25. септ. Брзи воз који се синоћ у 8 сати и 40 минута кренуо за Рим, искочио је из колосјека, код моста По-Пијаченц. Четири мртва, 50 рањених.

Софија, 26. септ. Говори се да војни министар намјерава повећати идуже године са десет пукова активну војску.

Биоград, 26. септ. Са компетентног мјеста се оповргава вијест о састанку Краља Петра и Књаза Фердинанда.

Петроград, 26. септ. Глас о вјеридби Великог Војводе Михаила Александровића са принцезом од Коногта неоснован је.

Казан, 26. септ. — На под-гувернера извршен је атентат са двије бомбе; под-гувернер је лако рањен.

Севастопол, 26. септ. На генерала Грумбасева, који се возио на колима, бачена је бомба. Генерал је лако, а кочијаш и два војника, који су га пратили, тешко су рањени.

Копенхаген, 26. септ. Ђорђе грчки приспио је. Отпутоваће са Књазом Валдемаром данским за источну Азију на лађи „Бирма“.

Беч, 27. септ. Надвојвода Ото разболио се. Страхује се да је запаљење плућа.

Ниш, 27. септ. Приликом доласка Краља Петра била је приређена свечаност и освјетљење с бакљадама. Краљ је одговорио на предсједника општине, да ће бити неопходни чувар Устава, права и слободе народа, и да ће у том духу и тим осјећајима васпитати престолонашљедника. Бурно клицање.

Беч, 27. септ. Цар је наименовао Маркиза Палавићина, посланика у Букурешту, за амбасадора у Цариграду, и подарио му титулу тајног савјетника.

Беч, 28. септ. Надвојвоткиња Марија Јозефа стигла је јутрос у Шенау да види болесног надвојводу Ота. Стање повољно.

Вилна, 28. септ. Полиција је ухапсила 23 лица која су припремала револуционарни покрет.

Берлин, 28. септ. „Norddeutsche“ публиковао је писма измијењена између Цара Вилхелма, Дуке од Кумберланда и Билова. Дука од Кумберланда одустаје са старијем сином од свих права и претензија на пријесто Брауншвајга ако на њега ступи његов млађи син, и ако му се загарантује, да ће њему или његовом старијем сину остати пријесто у случају да умре, или да не имаде порода. Цар и Билон су га одбили.

Цариград, 29. септ. Три дивизије резерве из Скопља, Сереза и Дrame, а које су припадале трећем корпусу, и једна дивизија из другог корпуса распуштене су. Шљедствено свих 64 баталиона ће бити разоружани. Једна грчка чета је напала село Зихово, убила 20 лица, попалила 40 кућа. Изгледа да је ово одјек догађаја, који се збивају у Бугарској против Грка. — Једна друга чета грчка убила је девет Бугара у селу Везишту.

Беч, 30. септ. У парламентама аустријском и угарском министри финансија поднијели су буџете. Министар аустријски изјавио је да је стање финансијско сасвим добро. Оба министра се надају, да ће финансијско питање аустро-угарско средити поред свију потешкоћа.

Службени огласи

ОБЈАВА. — Извјеси се на јавну продају доле описана непокретност Новице

Перчевића, и сина му из Косовог Луга, која је процијенена круна 1200.

Продаја ће се извршити у канцеларији капетанског суда у Рсојевићима. — за продају су одређени три рока: 5. октобра 5. новембра и 5. децембра ов. г. у 3 сата после подне.

На првом року непокретност се неће продати испод процијенене вриједности, на другом хоће и ниже, али не испод процијенене вриједности, а на трећем року непокретност ће се уступити понудиоцу највише цијене.

Сваки лиценат дужан је положити јемство од 10% процијенене вриједности.

Позивају се сви они, који имају на непокретност какво реално право, као и сви они, који имају право прече купње.

Опис непокретности:

У „Мамућевини“ оранице рала 8²/₄ и 1¹/₈ ливаде коса 1²/₄ и 1¹/₈ м. 114 у једном комаду, са границама: Од истока имовином истог Перчевића, и Драга Муратова, од југа Шута Јаковова, од запада Крста Брачанова, а од сјевера истих Перчевића.

Број 582—9—1906.

Рсојевићи, 5. септембра, 1906.

Р. 170, Бр. 455, 1,1 Кап. Ј. Војводић

Приватни огласи

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Мој покојни отац Арсо, био је осигуран, код друштва „Викторија“ на 10.000 круна.

Исту суму сам потпуно од истог друштва примио, на чему истом друштву, као и друштвеном повјеренику г. Др. Стефанелу, захваљавам.

Колашин,

Кап. Ристо Бошковић

Р. 39, Бр. 457, 1,1

У сриједу 11. октобра ов. год. држаћемо годишњи парастос нашем непрежаљеном

† Ђоку Маркушу

у парохијалној цркви Светога Ђорђије у Горици, који јављамо нашим сродницима, пријатељима, и познаницима.

Подгорица, 29. септембра 1906.

Ожалошћена: матер: Марица, и браћа: Маркуши.

Р. 37, Бр. 448, 1,1

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Приликом наше велике туге и жалости, која не задеси трагичном смрћу нашега никад непрежаљеног брата

† ЈОВАНА

који се у тридестој години живота пресели у вјечност у Јужној Америци, сматрамо за дужност изјавити доживотну благодарност: тамошњој браћи Црногорцима на њихову труду и пожртвовању око погребња покојникова.

Срдачна хвала нашим племеницима: Орјолучанима, Главичанима, Данило-грађанима, Пажићанима, Горичанима, Загорчанима, Ђуричанима, Сладовицима, Јастребоницама, Брајовићима, Мартинићима, Служанима и свима осталијема, који у оноликој маси дођоше и нашег милог покојника у свом родном мјесту онако брањки и искрено ожалише и са тим наше небрежне ране ублажише.

Данилов-Град, — Грлић, 26. сеп. 1906.

Ожалошћена: браћа: Мило, Пуниша и Ђоко, Ђуровићи; са осталом родбином. Р. 105, Бр. 454, 1,1

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

У големој жести за нашим никад непрежаљеним

† САВОМ СЕФЕРОВИЋЕМ,

који премину ненадном смрћу 23. ов. мј. Сматрамо за дужност топло благодарити свакоме, ко нам изјави било писмено или усмено ублажити тугу и изразити своје саучешће. Нарочито захваљујемо цетињском грађанству оба пола, које многобројном посјетом увелича покојников спровод; затим Занатлијско-Пјевачком и Тамбурашком Друштву, које складним пјевањем отиди свог друга до вјечите куће. Хвала и свијема оним пријатељима и сродницима са стране, који похиташе и присуствоваше погребу покојниково — још једном свима и свакоме вјечита хвала и благодарност.

Цетиње, 27. септембра 1906.

Ожалошћени: браћа: Васо и Јово; супруга Заре; синови: Нико, Мило и Благо; шћери: Зорка и Милева. Р. 110, број 459, 1,1